

Zdaj, ko je izšla v vašem prevodu antologija sodobne slovenske poezije, kakšne so vaše trenutne vezi s slovensko literaturo?

Kmalu bom začel prevajati v španščino Martina Krpana. To je delo, ki si ga že dolgo želim prevesti. Seveda nameravam še naprej prevajati sodobno slovensko poezijo in pregledati, kakšne so možnosti za to, da bi kakega založnika prepričal, naj natisne kako izmed pesniških zbirk. Morda pri kakem univerzitetnem centru, ki so v založništvu zelo dejavni. Ker sem spet v stikih z univerzo v Buenos Airesu in bom morda že na naslednjem potovanju v Argentino, v prihodnjem avgustu, izkoristil — priložnost. Pripravil bom predavanje s temo »Pregled slovenske sodobne poezije«. Za to obstajajo lepe možnosti.

In zdaj, dragi Octavio, katere svoje pesmi bi želeli videti objavljene v Sodobnosti?

Tu imate mojo zbirko. Izbirajte!

C. Zlobec

Poslanice iz Novega sveta

I

Juan
Octavio
Prenz

Govorimo v jeziku, ki nam ga je nekdo drug ali tretji prinesel iz nekega daljnega mesta ali časa. Nosile so ga koprneče karavane. Niso nam mogli dobro pojasniti, kdo jim ga je podaril. Morda bi se bilo treba spomniti osvajačevega glasu ali usten.

Toda svet je poln nosačev jezika. Kako jih prepoznati?

Sprevrženi smo od ideologij in zgodovine, zato slej ko prej sprejmemo kot darove to, kar nam je bilo vsiljeno. Potem to menjamo, ustvarjalno (da bi morda popravili kako krivico?), da bi tudi mi imeli pravico biti

nosači jezika.

XIV

Ko je bil pesnik mlad, se je odločil, da bo vse razbil. Kot razbijemo posteljico ob rojstvu. Prevzel je, ne eno samo, vse avantgarde.

Potem ga je družba prisilila, da si je izbral lastno pot.

XVI

Stoletja smo trošili besede. Zaradi nespretnosti in vztrajnosti smo uporabljali več pridevnikov, kot bi jih bilo treba. Bistveno se nam je zdelo, da postavljamo to, kar je že postavljeno. Ali da ustvarjamo umetnost, ker smo nesposobni, da bi bili umetnost. Ali da igramo, ker smo nesposobni, da bi bili igra.

Človeško delo (tudi tole naše z besedami) je prekletstvo. Še malo in rešilni računalnik se bo ukvarjal z vseh vrst brbljanjem.

Takrat bomo imeli čas tudi kaj povedati.

XIX

»Če se ne zmenimo

za fanfare, za prepire okrog kvadratnega metra, za lajanje psa, vrvež otrok, brnenje avtomobilov, hrup z bližnjega stadiona in, še posebej, za jok,

je tu mirno,« mi pravi grobar.

XXI

Moja hčerka Bettina in moja sestrična Erika se pogovarjata o cerkvah, sinagogah, džamijah, ki so si jih bile ogledale.

Znenada znamenje milosti. Ali protesta.

»Kje so svetišča tistih, ki v nič ne verujejo?«

XXXI

Utrujen sem. Samo to pričakujem od vas: če ne morete povedati resnice, bodite vsaj tiho.

In nikar je s čimerkoli ne zamenjujte, ne napolnajte je s kriki, bedami, revolucijami, odstotki, opravičevanjem.

No, vidite, kako malo pričakujem od vas:

določen stil, nič več.

XXXIV

Kljub vsem spremembam se je odločil, da bo odpotoval. Oblak kobilic že prekriva polje med Azulom in Tandilom. Neba ni moč videti.

»Nikoli nisem ostal na poti,« pravi mož med osedlavanjem konja.

Poskušal se bo prebiti tam, koder je že tolikokrat šel skozi, tolikokrat vdihaval vonj trave po dežju ali po velikih požarih. Z nostalgijo prek ramen se odpravi na pot.

Ko prispe v Arojo de Uesos, postane pisani gosti sneg neprebojen zid. Vrnitev ni možna. Kobilice ga bijejo po obrazu, poskušajo se mu zavleči v nos, v ušesa. Kako naj odpre oči in usta? Roke se mu vse počasneje premikajo.

Nekaj dni nato se nebo odpre in spustijo se grabežljive ptice.

XXXVI

Hočeš, da ne bi opazili besede. Najprej ubiješ rimo, zvočno in vizualno. Brez usmiljenja streljaš na lahek ritem, ne dopustiš spremljave kitare, pokolješ vse pesniške besede, ker hočeš, da bi ostala samo poezija.

»Vesolje je kaos, ne ura,« si rečeš.

Že zdavnaj se je začelo nizanje tvojih zločinov.

Odrešenje te je presenetilo.

»Z ničimer ni mogoče dokazati takšne krivde,« ti porečejo nesramneži.

XLIII

Žaluješ za otroštvom.

Takrat so ljudje manj umirali. Pa tudi tisti, ki so umirali, naravno ali v vojni, so to počenjali obzirno, daleč.

Sčasoma so mrlič, žrtve narave ali vojne, postali vse manj obzirni, vse manj spoštljivi.

Privoščili so si celo to, da so vdrl, v tvoj dom.

L

»Problem je v tem, da ne vemo,« pravi moja hčerka Cecilija, »na katero stran pade jabolko. Newton nam tega ni pojasnil.

Če bi bil zakon gravitacije resničen, bi morali nekateri ljudje hoditi po rokah, drugi po eni roki in eni nogi, tretji bi se morali plaziti, a deseti, zakaj ne, lebđeti.

Vendar človek dobiva vtis, da stojijo vsi na glavi.«

Nenadoma so njene oči eno samo čudenje.

LI

Felipe de Oliva zatrjuje v nekem pismu, da je videl in doživel koletivne emocije.

»Lepo je videti, kako mladi korakajo s tistim svojim posebnim sijem v očeh in s tisto svojo zazrtostjo v prihodnost. Pojejo preroške himne, nespodobne pesmi, ali če hočete, vegetarijanske marše.

Nekateri izmed njih so bodoči heroji, nekateri bodoči svetniki, večina pa, prav gotovo, ljudje. Najteže je,« končuje Felipe de Oliva. »prepoznati

rablje.«

LIV

»Ko sem prišel v Mesto svetlobe,« piše v svojem dnevniku Diego Perez, »je bilo vse v temi.

Ljudje so govorili kakor iz uma, nekateri so celo tulili. Nisem videl niti skromne zvezde.«

Po vrnitvi v svoje malo mestoce, si v strahu, da se ne bi izneveril pričakovanjem občinstva, izmišlja bliske.

»Ta je znal gledati,« pravijo.

In takrat se je odločil za popoln mrak.

LXX

Kadarkoli se znajdem na kakšnem festivalu poezije, mi kak pesnik grozi, da mi bo prebral vsa svoja zbrana dela.

»To je incest,« mu pravim.

Po mučnem pregovarjanju se sprijaznim z vlogo sprejemalca in poslušam pazljivo, včasih z občudovanjem. Moj nepričakovani avtor me tu pa tam preseneti s kakim sijajnim, včasih mrzkim stihom. Že se pripravljam, da mu povem, kaj mislim, ko vidim, kako se po končanem branju oddaljuje jasna silhueta

jazbečarja.

LXXIV

»Vsak dan,« piše Luis Careño Lansas, »delam in žrtvujem svoj čas, da bi dobil, kar že imam.

Porabil sem polovico življenja, da bi doživel drugo polovico. Vsaka druga iluzija je zaman. Čaša, ki jo danes dvigam, je jutrišnja samota, z današnjo samoto si kupujem jutrišnjo čašo.

Nemogoče je biti drevo, ptica, veter. Lahko sem samo jaz, jaz s svojim imenom in svojo kožo. Človek nasploh ne obstaja, in moram opravičiti to, da sem tu, kot morajo tudi vsi drugi, razen bedakov.

Bilo mi je v veliko muko, ko sem pisal te vrstice, da sem si nekako priboril ta mali prostor,

ki sem ga že imel.«

LXXXVII

Tvoj boj (če tega še nisi doumel) je boj proti besedi. Nikoli ne boš dovolj močan. Kako se upreti vsakemu novemu zvoku, kako nasprotovati neverjetnim ponudbam prihodnosti? Vse, kar počne, počne zato, da bi te zmedla. Če že ne moreš pobegniti od njene zapeljivosti, tedaj vsaj

preziraj tiste, ki te objavljajo,
in tiste, ki te berejo.

Oboji so soudeleženi pri tvojih šibkostih.

XCII

Dobri časi so minili. Ni več junakov ne svetnikov. Nihče ne umre zaradi ljubezni do kakšne ženske ali domovine. Bogovi so se zrušili na dno prepada.

Napočil je veliki trenutek za človeka.
Kdo bo dovolj pogumen in sposoben, da ga

doživi?

XCIX

Človeku bomo vsadili škrge.
Za katero reko ali morje?

Dali mu bomo krila.
Za katero nebo?

Obvladali bomo smrt.
Za katero življenje?

Prevedel
Ciril Zlobec